

Piekļuve ES līdzekļiem turpmāk būs piesaistīta tiesiskumam dalībvalstī

ES valdības, kas pieņem patvaļīgus un nelikumīgus lēmumus, riskēs zaudēt ES līdzekļus ©AFP_Damien MEYER

- ES valdības, kas pārkāpj tiesiskumu, riskēs zaudēt ES līdzekļus
- Gala saņēmēji tiks aizsargāti un netiks "sodīti" par valdību grēkiem
- Regula būs spēkā no 2021. gada 1. janvāra

Trešdien EP deputāti pieņēma Tiesiskuma regulu, kas aizsargās ES budžeta līdzekļus pret dalībvalstu plāniem tos izmantot pretēji ES vērtībām.

Saskaņā ar jauno regulu, ES līdzekļu plūsmu uz dalībvalsti samazinās vai pārtrauks, ja tiks konstatēts, ka dalībvalsts valdība rīkojas prettiesiski un tas rada ES līdzekļu ļaunprātīgas izmantošanas risku. Vienlaikus ES nodrošinās arī to, lai cietēji šajā gadījumā nebūtu līdzekļu gala saņēmēji.

“Mēs to paveicām. Tiesiskuma regula ir likums. To nevar mainīt nekādas vienas pusējas deklarācijas. Nosacītības režīms mums ļaus saglabāt kontroli pār apšaubāmiem valdību plāniem izmantot ES līdzekļus ES vērtību graušanai,” sacīja ziņotājs Petri Sarvamā (EPP, FI).

”Eiropas Parlamentam izdevās nodrošināt visu būtisko elementu saglabāšanu regulas tekstā. Mēs sagaidām, lai Komisija kā ES līgumu sargs patstāvīgi sāktu īstenot šo regulu no 2021. gada 1. janvāra. To gaida arī visi eiropieši,” viņš piebilda.

“ES nav zviedru galds, kur jūs varat ņemt tikai labumus, bet nepildīt pienākumus. Tā ir vērtības balstīta kopiena, un šīs vērtības jāievēro gan iedzīvotājiem, gan valdībām. Mehānisms, kas piesaista ES budžetu tiesiskuma principu ievērošanai, ir ievērojams Parlamenta sasniegums,” sacīja ziņotāja Eidera Gardiazabala Rubiala (S&D, ES).

“Īstenotās budžeta sankcijas būs vērstas pret valdībām, kas pārkāpj noteikumus, bet neskars līdzekļu gala saņēmējus. Eiropas Parlamenta pievienotie noteikumi nodrošina, lai studenti, pētnieki, uzņēmumi un nevalstiskās organizācijas turpinātu saņemt līdzekļus, ar kuriem tās rēķinājušās, pat ja pret to valdībām tiek īstenotas sankcijas”, viņa piebilda.

Kā tas darbosies?

Konstatējot, ka ir noticis pārkāpums, Komisija ierosinās uzsākt tiesiskuma nosacītības mehānismu pret attiecīgo dalībvalsti, vai nu samazinot, vai iesaldējot maksājumus no ES budžeta.

Pēc Komisijas priekšlikuma saņemšanas Padomei būs mēnesis laika (izņēmuma gadījumos trīs mēneši), lai ar kvalificētu balsu vairākumu balsotu par ierosinātajiem pasākumiem.

EP deputātiem izdevās saīsināt termiņu, līdz kuram ES iestādēm būs jāpieņem pasākumi pret dalībvalsti, ja konstatēti tiesiskuma pārkāpumi, līdz maksimāli 7-9 mēnešiem (samazinājums no 12-13 mēnešiem).

Atsevišķi vai sistēmiski pārkāpumi

Pateicoties Parlamentam, jaunais likums attiecas ne tikai uz ES līdzekļu tiešu nepareizu izmantošanu, piemēram, korupciju vai krāpšanu, bet arī uz sistēmiskiem pamatvērtību pārkāpumiem, piemēram, demokrātiskas pārvaldes pārkāpumiem, ja tie skar vai draud skart ES līdzekļu pārvaldību.

Sarunās EP deputātiem arī izdevās panākt īpašu noteikumu, kas precizē iespējamo pārkāpumu jomas, uzskaitot piemērus: tiesu varas neatkarības apdraudējums, patvaļīgu / prettiesisku pārvaldes lēmumu neizlabošana un tiesiskās aizsardzības līdzekļu ierobežošana.

Gala saņēmēji tiks aizsargāti

EP nodrošināja sistēmu, lai aizsargātu galīgos saņēmējus, kas ir atkarīgi no ES atbalsta, piemēram, studentus, lauksaimniekus vai NVO. Saņēmēji varēs tieši vērsties pie Komisijas, izmantojot īpašu tiešsaistes platformu, un Komisijai būs pienākums nodrošināt, lai viņi saņemtu pienākošos līdzekļus. Lai to nodrošinātu, Komisija varēs veikt arī finanšu korekcijas, samazinot nākamā plānošanas perioda ES atbalstu attiecīgajai valstij.

Nākamie soļi

Jaunā regula, kuru šodien pieņēma Parlaments, no 2021. gada 1. janvāra attiecas uz visiem ES līdzekļiem, kas ir kopīgā ES un dalībvalstu pārvaldībā.

Parlaments arī balsos par rezolūciju ar ieteikumiem Padomei un Komisijai par Tiesiskuma regulas piemērošanu - [skatīt rezolūcijas projektu šeit](#).

Papildu informācija

[Budžeta kontroles komiteja](#)

Kontakti

Agnese KRIVADE

Press Officer

☎ (+32) 228 46 718 (BXL)

☎ (+32) 470 89 01 46

✉ agnese.krivade@europarl.europa.eu

✉ cont-press@europarl.europa.eu

🐦 [@EP_BudgControl](https://twitter.com/EP_BudgControl)

Jānis KRASTIŅŠ

Press Officer in Latvia

☎ (+371) 6708 5461

☎ (+371) 26 542 369

✉ janis.krastins@europarl.europa.eu
